

Celoživotní lékařské vzdělávání

CEDH

Homeopatie & **perimenopauza**

Christelle BESNARD-CHARVET



CEDH – Centre d'enseignement et de développement
de l'homéopathie, www.cedh.org
(Centrum výuky a rozvoje homeopatie se sídlem v Paříži)

Homeopatie & perimenopauza

Christelle Besnard-Charvet



Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována ani šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Christelle Besnard-Charvet, M.D.

HOMEOPATIE & PERIMENOPAUZA

TIRÁŽ TIŠTĚNÉ PUBLIKACE:

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
www.grada.cz
jako svou 5667. publikaci

**Z francouzského originálu Homéopathie et périménopause,
vydaného roku 2009 v Saint-Étienne (Loire), ISBN 978-2-91566-837-7,
přeložila PhDr. Jana Spoustová**

Odborný garant:

Homeopatická lékařská asociace, o. s.,
Národní 11, 110 00 Praha 1

Odborná redakce:

MUDr. Hana Váňová

Odpovědný redaktor PhDr. Milan Pokorný
Sazba, zlom a zpracování obálky Antonín Plicka
Počet stran 136
Vydání 1., 2014

Vytiskla Tiskárna PROTISK, s.r.o., České Budějovice

Copyright © EDITIONS CEDH, édition française, 2009
Czech edition © Grada Publishing, a.s., 2014

ISBN 978-80-247-5191-7

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

ISBN 978-80-247-9452-5 (ve formátu PDF)
ISBN 978-80-247-9453-2 (ve formátu EPUB)

Obsah

Edice lékařského celoživotního vzdělávání CEDH	11
Předmluva	13
Úvod	15

1. ČÁST – PERIMENOPAUZA: SHRUTÍ

1. Definice	19
2. Fyziopatologie perimenopauzy	21
3. Stanovení diagnózy perimenopauzy	25
3.1 Modifikace biologických ukazatelů	25
3.2 Symptomy	26
Nepravidelné cykly	27
Vazomotorické poruchy	27
Neuropsychické potíže	28
Změny tělesné konstituce a nabírání na váze	28
Bolesti prsou neboli mastodynie	29
Sexuální poruchy	29
Různé další poruchy	29
3.3 Gynekologické patologie, s nimiž se můžeme setkat v období perimenopauzy	29
Fibromy	29
Polypy	30
Endometrióza	30
Cysty na vaječníku	31
Benigní patologie prsu	31
Gynekologické zhoubné nádory	32
3.4 Změny kostí	32

2. ČÁST – PERIMENOPAUZA: LÉKAŘSKÁ PÉČE A MOŽNOSTI HOMEOPATIE

4. Jaké místo v lékařské péči o pacientky se symptomy perimenopauzy zaujímá homeopatie?	37
4.1 Hranice homeopatické péče	37

4.2	Výhody homeopatické péče o pacientky	38
4.3	Homeopatické léky	38
	Terénní neboli konstituční léky	38
	Ředěné hormony	50
	Symptomatické léky	52
5.	Vyšetřování ženy v perimenopauze a zvláštnosti terapeutického postupu v homeopatii	57
5.1	Rozhovor	57
5.2	Klinické vyšetření	58
5.3	Doplňková vyšetření	59
5.4	Diagnóza	59
5.5	Doporučení hygienických zásad	59
5.6	Volba terapie	60
	Hormonální léčba	60
	Alopatická nehormonální léčba	64
	Homeopatická léčba – několik klinických případů pro dokreslení	67
	Alopatická léčba cyklu	68
	Homeopatická léčba poruch cyklu	69
5.7	Zhodnocení homeopatické léčby	82
	Osobní zhodnocení	82
	Zhodnocení pomocí studií	88
5.8	Homeopatie v souvislosti s volbou patřičné antikoncepce	89
	Připomenutí různých antikoncepčních metod používaných v perimenopauze	89
	Homeopatická pomoc při volbě metody antikoncepce	91
5.9	Možnosti homeopatie v prevenci osteoporózy	92
5.10	Homeopatie a těhotenství v perimenopauze	93
6.	Jednoduchý klinický případ na procvičení	95
7.	Materia medica	97
7.1	<i>Actaea racemosa</i>	97
	Farmakologie	97
	Obecné účinky	97
	Charakteristické znaky, pocity	98
	Modality	98
	Doprovodné příznaky	98
	Etiologické souvislosti	98
	Citlivý typ	98
	Základní klinické indikace v perimenopauze	99

7.2	<i>Aurum muriaticum</i>	99
	Obecné účinky	99
	Charakteristické znaky, pocity	100
	Modality	100
	Doprovodné příznaky	100
	Etiologické souvislosti	100
	Citlivý typ	100
	Základní klinické indikace v perimenopauze	101
7.3	<i>Calcareo carbonica ostrearum</i>	101
	Farmakologie	101
	Obecné účinky	101
	Charakteristické znaky, pocity	101
	Modality	102
	Doprovodné příznaky	102
	Citlivý typ	102
	Základní klinické indikace v perimenopauze	103
7.4	<i>Folliculinum</i>	103
	Farmakologie	103
	Obecné účinky	103
	Charakteristické znaky, pocity	104
	Modality	104
	Doprovodné příznaky	104
	Základní klinické indikace v perimenopauze:	104
7.5	<i>Graphites (grafit, tuha)</i>	105
	Obecné účinky	105
	Charakteristické znaky, pocity	105
	Modality	105
	Doprovodné příznaky	106
	Etiologické souvislosti	106
	Citlivý typ	106
	Základní klinické indikace v perimenopauze	106
7.6	<i>Ignatia amara</i>	107
	Farmakologie	107
	Obecné účinky	107
	Charakteristické znaky, pocity	107
	Modality	107
	Doprovodné příznaky	108
	Etiologické souvislosti	108
	Citlivý typ	108
	Základní klinické indikace v perimenopauze	108
7.7	<i>Lachesis mutus</i>	109
	Farmakologie	109
	Obecné účinky	109

	Charakteristické znaky, pocity	109
	Modality	109
	Doprovodné příznaky	110
	Etiologické souvislosti	110
	Citlivý typ	110
	Základní klinické indikace v perimenopauze	110
7.8	<i>Lycopodium clavatum</i>	111
	Farmakologie	111
	Obecné účinky	111
	Charakteristické znaky, pocity	111
	Modality	111
	Doprovodné příznaky	112
	Citlivý typ	112
	Základní klinické indikace v perimenopauze	112
7.9	<i>Natrum muriaticum</i>	113
	Farmakologie	113
	Obecné účinky	113
	Charakteristické znaky, pocity	113
	Modality	113
	Doprovodné příznaky	114
	Etiologické souvislosti	114
	Citlivý typ	114
	Základní klinické indikace v perimenopauze	114
7.10	<i>Nux vomica</i>	115
	Farmakologie	115
	Obecné účinky	115
	Charakteristické znaky, pocity	115
	Modality	116
	Doprovodné příznaky	116
	Etiologické souvislosti	116
	Citlivý typ	116
	Základní klinické indikace v perimenopauze	117
7.11	<i>Pulsatilla</i>	117
	Farmakologie	117
	Obecné účinky	117
	Charakteristické znaky, pocity	118
	Modality	118
	Doprovodné příznaky	118
	Citlivý typ	118
	Základní klinické indikace v perimenopauze	119
7.12	<i>Sepia officinalis</i>	119
	Farmakologie	119
	Obecné účinky	119

	Charakteristické znaky, pocity	120
	Modality	120
	Doprovodné příznaky	121
	Etiologické souvislosti	121
	Citlivý typ	121
	Základní klinické indikace v perimenopauze	121
7.13	<i>Sulfur</i>	122
	Obecné účinky	122
	Charakteristické znaky, pocity	122
	Modality	122
	Doprovodné příznaky	122
	Etiologické souvislosti	123
	Citlivý typ	123
7.14	<i>Thuya occidentalis</i>	124
	Farmakologie	124
	Obecné účinky	124
	Charakteristické znaky, pocity	124
	Modality	124
	Doprovodné příznaky	125
	Etiologické souvislosti	125
	Citlivý typ	125
	Základní klinické indikace v perimenopauze	125
Závěr		127
Literatura		129

Edice lékařského celoživotního vzdělávání CEDH

Klinická homeopatie je přístupná v rámci FMC¹ všem lékařům. Lékařům-homeopatům slouží k tomu, aby si mohli prohloubit své znalosti a posílit důvěru ve správnost postupů ve vlastní praxi. Tato metoda však může být přínosná také pro lékaře „nehomeopaty“, neboť jim otvírá dveře k terapii přinášející řešení mnoha otázek, s nimiž se setkávají ve své každodenní praxi. V tomto duchu nabízí CEDH pravidelně po čtvrt roce další část „Edice Lékařského celoživotního vzdělávání CEDH“.

Každé dílo představuje setkání s jedním tématem a jedním autorem:

- Vybíráme témata, která patří v současné době k hlavním zájmům praktických lékařů i specialistů.
- Vybíráme takové autory, jejichž homeopatická erudice ve službách specializované praxe představuje nejen bohatý zdroj znalostí, ale také rozšiřuje téma uplatnění homeopatie v dané oblasti.

Tato edice v souladu s Chartou CEDH předává zkušenosti a respektuje klinickou praxi bez dogmat a mimo systémové třídění. Více na www.hla-homeopatie.cz.

Úvahy, které se v současné době vztahují k úloze a nebezpečí hormonální léčby, otevřely znovu zájem o využití homeopatie v období perimenopauzy. Její mnohočetná symptomatologie má na homeopatickou léčbu velice dobrou odezvu. Výhodou homeopatie je celkový pohled na klinický obraz a léčbu jedince, její povinností nicméně zůstává stálá ostražitost a nezbytnost opírat se o vyšetření a celkové zhodnocení laboratorních výsledků.

Gynekoložka a přednášející CEDH Christelle Besnard-Charvetová nás nabádá k tomu, abychom se drželi vyváženého, rigorózního a otevřeného postupu. Její text nezahrnuje vyčerpávající ani encyklopedické výčty terapeutických řešení, v její přednášce převažují

¹ Celoživotní lékařské vzdělávání ve Francii (pozn. překl.).

informace o postupech, které bohatě uplatňuje ve své klinické praxi, o terapeutické přesnosti a pečlivém naslouchání pacientům. To je v naprostém souladu se záměrem naší edice.

Dr. Jacques Boulet, ředitel CEDH²

² Vztahuje se k roku 2009 (pozn. překl.).

Předmluva

S radostí se ujímám úkolu napsat předmluvu ke knize doktorky Christelle Besnard-Charvetové: především s uspokojením nadřizného, který v tomto díle rozpoznal vlastnosti svého znamenitého žáka. Téma, o němž toto dílo pojednává, je součástí každodenní praxe gynekologů. Řešení nabízená v této knize jsou úplná a mají značný význam pro praxi.

Tato velmi dobře strukturovaná práce se zabývá nejprve fyziopatologií a symptomy, jež jsou pozorovány v daném úseku života pacientek. Následně se věnuje různým terapeutickým možnostem: hygienickým návykům, alopatickým medikamentům a také homeopatické terapii s jejími omezeními i výhodami.

Různé možnosti léčby jsou jasně vysvětleny, rozlišuje se „terénní“ léčba a léky vybrané na základě různých symptomatologií a v určité klinické situaci. Četné klinické případy usnadňují pochopení rozdílných terapeutických postupů.

Knihu uzavírá popis základních použitých homeopatických léků, který má sloužit jako opora zejména těm lékařům, kteří homeopatickou terapii ještě neovládají zcela dostatečně.

Toto dílo je pro nás velkým přínosem, protože se často stává, že alopatická léčba uspokojuje pacientky pouze částečně, případně v určitých klinických situacích ani nemůže být doporučena. Homeopatie je tedy v tomto kontextu velmi užitečná.

Homeopatické vyšetření navíc vyžaduje hlubší zkoumání pacientky, terénní léčba je v těchto případech zásadním doplněním léčby symptomatické.

Toto dílo je určeno gynekologům, ale také všem ostatním lékařům a studentům medicíny.

prof. Michel Berland
přednosta gynekologicko-porodnického oddělení
Centrum lékařské nemocniční péče Lyon-Sud

Mé rodině a zvláště mým dětem Marianne, Clémence, Amandině a Thibaultovi.

Mým přátelům.

Přednášejícím CEDH, jimž vděčím za své znalosti v homeopatii.

Všem lékařům, ať již jsou homeopaté či nikoli, kteří vyznávají ve svém povolání stejné hodnoty jako já.

Všem mým pacientkám, které se mnou prošly mými homeopatickými začátky, které mi dodávaly odvahu, zůstaly mi věrné a díky nimž mohu pracovat radostně a s chutí.

Úvod

Paní J. ke mně doporučila její gynekoložka, abych se pokusila zmírnit její návaly horkosti. Je jí 49 let. Ve věku 44 let podstoupila operaci karcinomu prsu, její menstruační cyklus je pravidelný. Stěžuje si také na poruchy nálady, na únavu, na poruchy spánku, otékání před menstruací.

Právě pro takovou pacientku se homeopatie může stát velmi účinnou pomocí. Ze základního vyšetření jde zjevně o diagnózu symptomů spojených s perimenopauzou.

Nabízí se otázka, zda je vůbec potřeba perimenopauzu nějak léčit [77, 83]³. Není to přece žádná nemoc, ale fyziologický vývoj, etapa v životě ženy, stejně jako například puberta a těhotenství. Pacientky nejsou skutečně nemocné, nemůžeme tedy ani hovořit o „uzdravení“.

Pokud nejsou symptomy příliš zatěžující, nelze pacientkám poskytnout nic jiného než několik rad o hygienických zásadách. Pokud se však objeví symptomy, které pacientky obtěžují příliš, je naším úkolem, abychom jim jako lékaři pomohli co nejlépe obeplout tento mys, jímž se neodvratně dostávají do menopauzy. Naším úkolem není posuzovat a místo nich rozhodovat, zda je perimenopauza snesitelným obdobím, jen z toho důvodu, že je fyziologickým procesem.

Když jsme začali nabízet pacientkám epidurální anestezii, mnohokrát jsem jako porodník vyslechla od anesteziologa, manžela, matky či porodní asistentky slova: „Rodit se dá přece bez anestezie, tolik žen už si tím prošlo, je to přirozené!“ Stejně tak jsem při stížnostech na zvracení v těhotenství, než jsem začala předepisovat homeopatii, mockrát pronesla: „Jen vydržte, za tři měsíce vás to přejde.“ Pokud však dokážeme zmírnit porodní bolesti, upravit těhotenskou nauzeu, vyřešit nepříjemné symptomy perimenopauzy, proč to pacientkám odpírat?

³ Čísla v hranatých závorkách odkazují k jednotlivým položkám bibliografie uvedeným na konci textu.

Jsem přesvědčena o tom, že pokud pacientky prožívají období perimenopauzy lépe fyzicky, zvládají toto období lépe i psychicky a naopak. Jsem si také jistá, že se tak zabraňuje rozvoji nemocí spojených se stresem, případně narušením rovnováhy (kardio-vaskulární onemocnění, metabolické poruchy, deprese, vznik nádorů...).

Doktor Christian Jamin v úvodu kapitoly o perimenopauze [58] charakterizuje toto období velmi přesně: „Je to období, které je z fyziopatologického hlediska velmi zajímavé, těžko se však pacientkám překonává vzhledem k bohaté symptomatologii, jež vyžaduje komplexní přístup v náležitě péči o tyto pacientky.“

Přidala bych ještě, že je toto období „zajímavé také pro homeopatické lékaře, kteří tak mohou využít svých možností a zlepšit komplexní symptomatologii pro náležitě uzpůsobenou léčbu“.

Pro homeopatického lékaře představují někdy četné symptomy jednotlivé díly skládačky, které mu, když se dají dohromady, pomohou vybrat jedinečný lék, jenž bude odpovídat léčbě pacientky v celkovém kontextu. K tomu, aby bylo možné postupně léčit všechny symptomy, je však zapotřebí zkušenosti, dobré znalosti perimenopauzy a homeopatických léků.

Před tím, než se budeme věnovat studiu jednotlivých homeopatických léků, jež jsou vhodné pro léčbu symptomů, shrneme si základní charakteristiky období perimenopauzy.

Na klinických případech mých pacientek se pokusím vysvětlit svůj způsob uvažování, který vede k volbě jednoho či více léků.

Tato kniha je odrazem mé každodenní praxe v ordinaci lékařky-gynekologa.

1.

Č Á S T

Perimenopauza: shrnutí

1. Definice

Etymologicky je perimenopauza různě dlouhým obdobím kolem menopauzy [51, 52, 58, 79, 80, 81]. Odlišujeme ji od premenopauzy, která popisuje období před menopauzou, a nezahrnuje tedy rok následující po zastavení menstruace. Francouzský termín „premenopauza“ je však třeba odlišit od anglického *premenopause*, jenž zahrnuje období od puberty až do menopauzy (viz tabulka 1).

Tab. 1 *Etapy menopauzy (podle lékařsko-chirurgické encyklopedie)*

Aktivita pohlavních orgánů	Nepravidelná menstruace + 1 rok amenorea	Definitivní amenorea
Premenopauza (anglosaské země)	Perimenopauza (dříve ve Francii nazývaná premenopauza)	Postmenopauza neboli potvrzená menopauza

Světová zdravotnická organizace definuje perimenopauzu jako období předcházející menopauze, v němž se objeví klinické či biologické příznaky ohlašující menopauzu a trvající rok po zastavení menstruace.

Těžko se přesně vymezuje věk, v němž se perimenopauza dostavuje, různí autoři se podle toho, k jaké populaci se jejich pozorování vztahuje, vyjadřují různě. Věk počínajících příznaků kolísá mezi 42. a 48. rokem života. Francouzská studie P. Marèse *První příznaky*, jíž se účastnilo 1 509 žen, stanovila průměr ve 48,4 letech [71].

Různá je také doba trvání tohoto období. Podle studie A. E. Treloara [84] činí průměrná délka 4,8 let.

Klinické příznaky není vždy snadné zachytit: porucha cyklu u 35leté ženy může již být příznakem perimenopauzy, nebo to může být pouze přechodná porucha ovulace – rozhodnout to může jen budoucnost.